

מתחם

לקונסטנזוס

יש בכנסת הנאות קטנות. למשל, השאלתה הבאה שלי, שעליה ענה סגן-השר יורם ארידור: **שאלתה מס' 5558:** פורסם בעיתונות, שחברת-הכנסת פסח גרופר טוען שיש לו מיסמכים המראים שבזבזו 50 מיליון לירות על קניית קר-קעות במחירים מופרזים בשטחים המוחזר

מתחם לפרוטוקול

קים. נאמר שחברת-הכנסת גרופר מסר לך המיסמכים הנ"ל. רצוני לשאול את כבודו: (1) האם נבדקו המיסמכים? (2) האם הם נכונים? (3) מה הן המסקנות שהוסקו? **סגן-השר יורם ארידור:** שר-החקלאות מסר הסבר מלא בעניין זה ל-וועדת-הכספים. הו"ר **בנימין הלוי:** שאלה נוספת לחברת-הכנסת אבנרי. **אורי אבנרי:** שאלתי בקשר לחומר שחברת-הכנסת גרופר מסר לראש-הממשלה, ושובו היו האשמות מסיימות מאד. עד כמה שידוע לי, אלה הן האשמות בשחיי

תות מצד שר-החקלאות או הצוות שלו. איני סבור שהחשובה עונה על השאלתה. **יורם ארידור:** הוא נתן הסבר מלא לוועדת-הכספים. ועדת-הכספים החליטה שהשיבה היתה סגורה. פירוש הדבר ש-אינני יכול למסור דברים נוספים על מה שנמסר בוועדת-הכספים.

מכל הדיונים בכנסת, החשובים ביותר בעיני הם אותם שבהם בולט הייחוד ה"מוחלט של סיעתנו. יש דיונים שבהם אנחנו שונים במקצת מאחרים, ויש שבהם אנחנו שונים מאד. אך הדיונים החשובים באמת הם אותם שבהם ברור לכל שאנחנו מייצגים השקפה עקרונית שונה לחלוטין. כזה היה הוויכוח המדיני הגדול, שנערך בשבוע שעבר על החלטת מועצת-הביטחון נגד ההתנחלויות. מנחם בגין דיבר על ה"קונסנזוס של "כימעט" כל הסיעות בבית נגד ההחלטה. יצחק רבין דיבר על ארבעה העיקרים, המאחדים את סיעות הבית: לא מדינה פלסטינית, לא שיבה לגבולות 1967, לא משא-ומתן עם אש"ף, לא ויתור על חלק מירושלים. (קראתי לו קריאת-ביניים: "האם אתה שם לב לכך שכל העיקרים שלך מתחילים במילה, לא? היכן היעדים החיוביים?" אחרי שירד מן הדוכן, אמר לי רבין: "אנחנו עדיין מן-מסכימים"). לגבי כל ארבעת הלאומים האלה של חר-טום הישראלית, אנחנו עומדים מחוץ ל-קונסנזוס. ניסחנו זאת בצורה ברורה ו-

"עיוורון שלא יסולח..."

בתום הדיון על ההצבעה באו"ם בעניין ההתנחלויות, הבאתי בשם סיעת שלי את הצעת-הסיכום הבאה:

הכנסת קובעת כי זכותו של עמי-ישראל לשלום ולביטחון במדינתו העצמאית אינה נוגדת את זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית, ובכללה זכותו למדינה לאומית עצמאית, לצד ישראל, בגדה המערבית וברצועת עזה. שתי הזכויות האלו משלימות זו את זו ומהוות במשותף בסיס לשלום אמיתי, כולל ויציב במרחב כולו. אין העם האחד יכול להגשים את זכותו תוך התכחשות לזכות העם השני.

הכנסת מחייבת את אותו חלק בהחלטת מועצת-הביטחון, התומך בזכות כפולה זו, ואת המגמה האירופית הבאה להכיר בזכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית, בתנאי שהגדרה זו תהיה מלווה בצורה עיקבית ובלתי-ימית-פשרת בהכרה בזכות ישראל לשלום ולביטחון.

הכנסת קובעת כי המדיניות הנוכחית של ממשלת ישראל, ובמיוחד התכחשותה לזכויות העם הפלסטיני, נסיונה לרוקן את רעיון השילטון-העצמי הפלסטיני מכל תוכן, המשך מדיניות ההתנחלות בשטחים המוחזקים, היגרות הממשלה אחרי כנופיית-קנאים מטורפת, וההחלטה האווילית לשתול יהודים בעיר חברון — כל אלה ממיטים אסון על המדינה, מבודדים את ישראל בעולם, מרחיקים ממנה את טובי יידיה באירופה ובאמריקה, וחותרים תחת ביטחון-המדינה.

הכנסת מציינת כי ממשלת ישראל מביאה במעשיה נזק בל-יתקן לריקמת השלום, הנוצרת בין ישראל ומצרים, חותרת תחת מעמדו של הנשיא אנוור אל-סאדאת בארצו ובעולם הערבי כולו, ומעשה נוגדים את רוח הסכמי קמפ-דייוויד ולשונם. מתוך עיוורון פלא-ייסולח מחמיצה ממשלת-ישראל את ההזדמנות ההיסטורית, שנפתחה לפני המדינה עם פתיחת הגבול בין ישראל ומצרים, דבר שצריך היה להוביל לפתיחת הגבולות בין ישראל והעולם הערבי כולו, ולהצטרפות ישראל לברית מרחבית כוללת, מדינית וכלכלית.

הכנסת קובעת כי פתרון בעיית ירושלים יבוא במשא-ומתן בין ישראל לפלסטינים, תוך שמירת אחדותה העירונית, כאשר חלקה המערבי של ירושלים מהווה את בירת ישראל, וחלקה המזרחי את בירתה של מדינת העם הפלסטיני, אם ירצה בכך.

הכנסת קובעת כי יש לדחול לאלתר מהקמת התנחלויות בשטחים המוחזקים. קיום ההתנחלויות שכבר הוקמו הוא נושא למשא-ומתן ולהסכם בין שני העמים.

הכנסת קוראת למר מנחם בגין להתפטר ולהביא לפיטורי ממשלתו, כדי לאפשר בחירתה של ממשלה חדשה, אשר תוכל לפתח יוזמה ישראלית חדשה לפתרון הבעייה הפלסטינית, כדי לשוב ולשלב את ישראל במערכת העולם, להימנע מלחצים בינלאומיים שיוליכו לפתרון כפוי, ולקדם את תהליך השלום.

שייח', לא ויתור על "הרצף הטריטוריאלי" לשאר-אל-שייח'. לא-לא-לא-לא — ש' כולם הפכו בבוא היום לכי-כין-כין. במקרים כאלה, כבוד הוא להיות מחוץ לקונסנזוס המטופש. ואפשר לתמוך רק על דבר אחד: ה"ביטחון העצמי המדהים של אותם האנשים, שטעו לכל אורך החזית, ולעיני כל, ב"מיגור המצרי — ההחזורים כיום, שוב ל"עיני כל, על אותה איוולת עצמה במיגור הפלסטיני — מבלי להוריד את הקול, ומבלי לפקפק ברגע בחוכמתם העילאית.

ולחפזך את עקרונות הדת המוסלמית לבסיס קונסטיטוציוני.

מאת ושר-המישפטים הוא תלמידו של זאב ז'ברי טינסקי, הייתי רוצה להפנות את תשומת-לבו למאמר נש' כח של זאב ז'בוטינסקי, שכולו הכרזת-מלחמה על תרבות המיזרח, ואגב גם על בני עדות-המיזרח. אין פלא שתגובת-החרות אינה מרבה כיום להפיץ מאמר זה. הטיעון העיקרי של ז'בוטינסקי באותו מאמר נגד המיזרח הוא שאין בו הפרדה בין הדת והמדינה, שהוא הופך את הדת לבסיס-הקיום של המדינה. והנה באים תלמידיו-כביכול של זאב ז'בוטינסקי, ומבקשים להשתית את החוק הישראלי על יסודות דתיים מובהקים! אין הם באים להשתית את החוק הישראלי על מגילת-העצמאות. הרי יכלו לומר באותו סעיף: "ראה בית-המישפט שאלה מישפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא לה תשובה בדבר-החקיקה... יכריע בה לאור מגילת-העצמאות ולאור עקרונות-המוסר האוניברסליים."

"להשמיד ולהרוג"

מה בא תחת זאת? "יכריע בה לאור עקרונות החיי רות והצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל". הייתי רוצה לערוך חידון ולשאל מה הם "עקרונות החירות והצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל". לו ערכת מישאל בין 120 חברי-הכנסת, לא הייתי מקבל שתי תשובות שוות. **מורשת ישראל — הרי זו תרבות של 3000 שנה, מיוגות עצום של תקופות שונות, זרמים שונים, תפיסות מוסריות שונות.** האם ספר יהושע הוא מורשת-ישראל, ספר שיש בו ציווי מוחלט לג'נוסייד קיצוני, או מגילת אסתר, המסי' תיימת במעשה-הג'נוסייד מוחלט — לא רק השמדת אויב-ים, לא רק השמדת זוממריזמות, אלא השמדת כל האוכלוסיה, נשים וילדים. "להשמיד, להרוג ולאבד, את כל הצרים אותם, נשים וטף".

האם זאת מורשת ישראל, או להיפך — אותם ציוויים במקורות, במקרא, במישה ובתלמוד, החדורים מוסר אר-ניברסלי, התובעים יחס הוגן לגר הגר בתוכנו? זה או זה? "הסוב שבגויים הרוג", או מיצוות הפו- (המשך בעמוד 39)

חוק זה הוא רציני, הרי זהו משמעותו: שהוא קובע עיקרון קונסטיטוציוני חדש, שיהיה מעתה בסיס לחוקי-ישראל. הוא מעניק מעמד מיוחד במישפט הישראלי למסורת של עם אחד.

בעני הצעה זו דומים לאותם בעולם המוסלמי, דמי התובעים דהקים, "רפובליקה איסלאמית",

כיבוש הארץ בימי יהושע * רצח-עם או מוסר אוניברסלי?

חזרה

לגטו

"חוק יסודות המישפט" נראה כחוק תמים מאוד. הוא מבטל את הסעיף 46 ל"דבר המלך במועצתו", שקבע כי במיקרה שאין בחוק תשובה לשאלה מסויימת, נוהגים על פי המקובל בבריטניה. הסעיף תבא אומר: "ראה בית-המישפט שאלה מישפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא תשובה בדבר-החקיקה בהלכה פסוקה או בדרך של היקש, יכריע בה לאור עקרונות החירות והצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל". בוויכוח על הצעה זו, שהוגשה על-ידי שמואל תמיר, אמרתי את הדברים החריפים ביותר: **אורי אבנרי:** איני יודע אם להתייחס להצעת-חוק זו כאל מהתלה או כאל מעשה-חקיקה רציני. אם זה מעשה-חקיקה רציני, הרי זהו שלב נוסף בהתדרדרות המדינה למציאות של גטו בלדני, תהליך שהוא אופייני למעשים רבים של הממשלה הזאת. **על כולם מתנוססת הפיסמה:** "עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת!" הבריטים השאירו לנו מורשת מישפטית מפוארת. היא בריטית, אך היא גם אוניברסלית. מיטב המוחות של המאות האחרונות, וכיניהם מיטב המוחות היהודיים, תרמו את תרומתם לגיבוש מסורת מישפטית זו. **אין היא זרה לנו. היא שייכת לרוח התקופה, לרוח התרבות שאנחנו שותפים לה.** והנה מביאים לנו עיקרון קונסטיטוציוני חדש. אם